

Ontwerp van decreet tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. SITUERING

Met de 6e staatshervorming wordt de bevoegdheid inzake de kinderbijslagen overgeheveld naar de gemeenschappen en gewesten. In Vlaanderen wordt ervoor gekozen om deze materie in te kantelen in het gezinsbeleid.

De Vlaamse Regering kiest er expliciet voor om werk te maken van een geïntegreerd gezinsbeleid, waarbij alle kinderen en gezinnen maximaal versterkt en ondersteund worden doorheen hun ontwikkeling. De overheveling van de bevoegdheid biedt ook de kans om een aantal zaken te vereenvoudigen, op elkaar af te stemmen en transparant te maken.

In het Regeerakkoord wordt de kinderbijslag gezien als een recht van het kind, ongeacht de socioprofessionele status van de ouders. Elk kind is gelijkwaardig, bijgevolg wordt voorzien in een gelijke kinderbijslag voor kinderen die vanaf 1 januari 2019 geboren worden. Een toeslag voor kinderen met bijzondere zorgnoden en wezen wordt behouden. Om kinderarmoede te bestrijden wordt een sociale toeslag voorzien voor kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen. De inkomensgrens van deze toeslag is gezinsgemoduleerd en houdt dus rekening met de gezinsgrootte. Het geheel wordt ingebed in een nieuw systeem van gezinsbijslagen dat, samen met de universele en selectieve participatietoelagen en de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (kleutertoeslag, kinderopvangtoeslag), een groeipakket op maat samenstelt voor elk kind en elk gezin.

2. ORGANISATIE VAN DE UITBETALING VAN HET GROEIPAKKET

Momenteel gebeurt de uitbetaling van de kinderbijslag voor een deel door het federaal agentschap FAMIFED en voor een deel door private kinderbijslagfondsen. Het federaal agentschap FAMIFED staat, naast haar functie als uitbetaler, ook in als regisseur voor de uitvoering van het federale beleid over kinderbijslag.

De Vlaamse overheid neemt de regie en de uitbetaling van het Vlaamse groeipakket over van het huidige federale agentschap FAMIFED vanaf 1 januari 2019. De voorbereiding van deze overgang gebeurt al in 2017 en 2018. Het Vlaamse groeipakket zal bestaan uit een basistoelagen, zorgtoelagen, sociale toelagen en participatietoelagen. Deze toelagen worden gedefinieerd in het decreet waarin het groeipakket verder zal worden uitgewerkt.

Hierbij wordt de regiefunctie van het groeipakket gescheiden van de operationele uitbetalingsfunctie. Het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin neemt de rol op van regisseur.

Dat wil zeggen dat Kind en Gezin geen operationele taken met betrekking tot de uitbetaling van de kinderbijslag opneemt. Kind en Gezin staat in voor de beleidsvoorbereiding inzake het nieuwe groeipakketstelsel en de handhaving ervan.

Kind en Gezin zal bovendien het platform ontwikkelen, uitbouwen en beheren dat het mogelijk maakt om het primair netwerk van de kinderbijslag te realiseren. Dit primair netwerk zorgt dat de noodzakelijke gegevensuitwisseling van zowel Vlaamse als federale authentieke gegevensbronnen gerealiseerd kan worden.

De operationele uitbetalingsfunctie wordt uitgevoerd door een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en daartoe vergunde private uitbetalingsactoren. Hierbij worden efficiëntiewinsten beoogd, die zowel de burger, de uitbetalingsinstantie(s) als de overheid ten goede komen.

Bij een rationalisatie van het uitbetalingslandschap en de transitie hier naar toe zijn de garantie van continuïteit van de uitbetaling en een kwaliteitsvolle organisatie van de activiteiten naar de kinderen en de gezinnen toe het belangrijkste uitgangspunt. Bovendien wordt rekening gehouden met de volgende randvoorwaarden:

- de meest efficiënte inzet van mensen en middelen en het zoeken naar besparingen met behoud van de kwaliteit van de activiteiten;
- de keuzevrijheid van de ouders tussen de uitbetalingsactoren;
- de bereikbaarheid van de uitbetalingsactoren;
- het vermijden of beperken van een sociaal passief, in het bijzonder bij de private uitbetalingsactoren, in functie van het behoud van kennis en expertise.

De Vlaamse Regering streeft naar een vereenvoudiging van het kinderbijslagstelsel, rekening houdend met de maatschappelijke context waarin de gezinnen gevormd worden. Naast een aantal inhoudelijke wijzigingen en vereenvoudigingen die verder uitgewerkt worden in het decreet over het groeipakket, is een ander belangrijk aspect van de vereenvoudiging de automatisering en de keuze voor een zo efficiënt mogelijk ICT-systeem. Daarnaast wordt ook werk gemaakt van een goed uitgewerkte contact- of loketfunctie, d.w.z. een vorm van rechtstreekse toegang waar de burger terecht kan met al zijn vragen over de kinderbijslag. Deze loketfunctie zal zowel fysiek als digitaal (via telefoon, chat, mail, website, enz.), uitgebouwd worden. Bovendien zal er blijvend nood zijn aan een administratieve functie met de nodige kennis en expertise ter zake. De bestaande kinderbijslagfondsen, zowel de publieke als de private, beschikken over dergelijke expertise. In functie van continuïteit is het dan ook belangrijk om hen, weliswaar in een andere vorm, een plaats te geven in het nieuwe Vlaamse uitbetalingssysteem. Om een naadloze overgang naar de Vlaamse kinderbijslag te garanderen, is de medewerking van de kinderbijslagfondsen noodzakelijk.

Het uitbetalingslandschap zal steunen op 2 pijlers:

1. Een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap ("Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid") met een dubbele rol:
 - a. Als overkoepelend orgaan van de uitbetalingsactoren optreden, zijnde de private uitbetalingsactoren en de publieke actor. Daarbij heeft zij onder meer als doelstelling om de toekenning van de rechten en de uitbetaling van het groeipakket zo automatisch mogelijk te garanderen en het beheer voor de financiering van de werking van de uitbetalingsactoren te regelen.

- b. Een rol als publieke uitbetalingsactor die onderdeel is van het agentschap en waarvan het personeelsbestand opgebouwd zal worden uit een deel van de ambtenaren die in het kader van de overheveling van de bevoegdheid overkomen van het huidig federaal agentschap FAMIFED.
2. Maximaal 4 private uitbetalingsactoren die de effectieve uitbetaling van de toelagen in het kader van het groeipakket verzorgen. Deze private uitbetalingsactoren zullen op basis van een procedure vergund worden door Kind en Gezin, vanuit zijn regisseursrol. Om een vergunning te bekomen zullen de private uitbetalingsactoren moeten voldoen aan de vergunningsvoorwaarden en de procedure om deze vergunning te bekomen.

3. SAMENHANG VAN HET REGELGEVEND KADER

Om enerzijds het groeipakket te realiseren en om anderzijds het uitbetalingslandschap te rationaliseren, wordt een regelgevend kader in drie delen uitgebouwd:

1. Een decreet waarin het groeipakket uitgewerkt wordt en waarin de basistoeslag, de zorgtoeslag, de sociale toeslag en de participatietoelagen centraal staan, naast een aantal administratieve aspecten van de uitbetalingswijze, het toezicht op het systeem en de rechten van de begunstigde van het groeipakket. In dit decreet wordt ook het overgangssysteem van de huidige kinderbijlagen naar het groeipakket uitgewerkt.
2. Het voorliggend decreet waarin de structuur van het uitbetalingslandschap geregeld wordt in de vorm van de oprichting van het nieuwe publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap voor de uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de positie van de toekomstige private uitbetalingsactoren in het uitbetalingslandschap. Hierbij worden ook de vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren vastgelegd.
3. De wijziging van het decreet houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin die inhoudt dat Kind en Gezin de bevoegdheid krijgt over de regie van het groeipakket. Om de samenhang te bevorderen wordt deze decreetswijziging mee opgenomen in het oprichtingsdecreet van het extern verzelfstandigd agentschap voor de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Er wordt beoogd om alle elementen in het regelgevend kader juridisch te verankeren uiterlijk in 2018, zodat de uitvoering van het groeipakket met haar overgangsmaatregelen effectief kan plaats vinden vanaf 1 januari 2019.

4. PIJLERS VAN HET UITBETALINGSLANDSCHAP IN VOORLIGGENDE ONTWERP VAN DECREET

- A. De oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid

De oprichting van een EVA moet kaderen binnen het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, meer in het bijzonder van artikel 4:

"§ 1. De beleidsondersteunende taken worden toevertrouwd aan de departementen.

In afwijking van het eerste lid kunnen beleidsondersteunende taken toevertrouwd worden aan intern verzelfstandigde agentschappen of publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen als dat de kostenefficiëntie van de beleids- en beheerscyclus van dat beleidsveld verhoogt.

§ 2. Taken van beleidsuitvoering worden toevertrouwd aan intern of extern verzelfstandigde agentschappen wanneer voldaan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

*1° voldoende massa uitvoeringstaken voor het verzelfstandigde agentschap;
2° meetbaarheid van de door het verzelfstandigde agentschap te leveren producten of diensten; 3° reële mogelijkheid tot aansturing van het verzelfstandigde agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit; 4° reëel invulbare informatierelatie.*

In afwijking van het eerste lid kunnen taken van beleidsuitvoering toevertrouwd worden aan de departementen als dat de kostenefficiëntie van de beleids- en beheerscyclus van dat beleidsveld verhoogt."

I. Motivering voor de verzelfstandiging van de uitbetaling van het groeipakket:

De uitbetaling van het groeipakket beantwoordt aan de voorwaarden voor externe verzelfstandiging zoals bedoeld in artikel 4 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid:

1° Voldoende massa aan uitvoeringstaken voor het verzelfstandigde agentschap

De uitbetaling van groeipakket voor de kinderen in Vlaanderen bevat de behandeling van 1,5 miljoen aan individuele kinddossiers. Het agentschap zal voldoende personeelsleden omvatten na de transitie van het huidige federale agentschap FAMIFED. Omdat de uitbetalingsfunctie gescheiden is van de regiefunctie, kan het agentschap de uitvoeringstaken zelf autonoom regelen binnen het kader van de regelgeving.

2° Meetbaarheid van de door het verzelfstandigde agentschap te leveren producten of diensten

De uitbetaling van het groeipakket is volledig meetbaar voor wat de dossierafhandeling betreft en kan SMART (specifiek, meetbaar, afgesproken, realistisch en tijdsgebonden) geformuleerd en geëvalueerd worden. De prestaties van het agentschap zijn ook meetbaar op het vlak van de kwaliteit van de geleverde prestaties en de doelmatigheid zoals zal blijken uit de opvolging van klachten, uitgevoerde betalingen, juistheid van beoordelingen en toepassing van relevante regelgeving in de behandelde dossiers.

3° Reële mogelijkheid tot aansturing van het verzelfstandigde agentschap op grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit.

Een belangrijke opdracht van het agentschap zal er in bestaan om de rationalisering van de uitvoeringsprocessen te sturen en te realiseren volgens de vereisten vastgelegd in regelgeving.

Het agentschap zal bovendien zelf verantwoordelijk zijn om op uniforme wijze aan te sturen op doelmatigheid, erover te waken dat de ter beschikking zijnde middelen op de meest efficiënte wijze worden ingezet en om kwaliteitsnormen uit te werken en te realiseren in de organisatie van de activiteiten.

4° Reëel invulbare informatierelatie

Omdat de processen die binnen het agentschap uitgevoerd worden SMART geformuleerd kunnen worden en toegepast worden binnen een vastgelegd regelgevend kader, is het mogelijk om te rapporteren over de bestede middelen. Er kunnen opvolgingsindicatoren geformuleerd worden en er kunnen garanties gegeven worden over de betrouwbaarheid van de informatie in verband met de gevolgde procedures en cijfergegevens. Deze informatie kan beschikbaar gesteld worden op een wijze dat deze relevant is voor het beleidsdomein, zoals ook in het ontwerp van decreet voorzien is.

II. Motivering voor de externe verzelfstandiging van het agentschap:

1° De mogelijkheid voorzien in een verregaande autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering

Omwille van de principiële scheiding tussen de regiefunctie (bij het bestaande agentschap Kind en Gezin) en de uitvoering van de uitbetaling van het groeipakket, is het aangewezen de uitbetaling op een meer autonome wijze te organiseren. De opdracht van het agentschap om te streven naar efficiëntie- en effectiviteitswinsten bij de wijze waarop de uitbetalingsactoren operationeel optreden, vergt ook een betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid van de private uitbetalingsactoren bij de beleidsuitvoering.

Deze betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid worden het best gerealiseerd binnen een autonoom uitvoeringskader. Uit de huidige praktijk van de actoren die momenteel kinderbijslag uitbetalen, blijkt bovendien dat dit ook mogelijk is.

2° Het mogelijk maken van een structurele medezeggenschap

Om de betrokkenheid en de medeverantwoordelijkheid van alle partners betrokken bij de uitbetaling van het groeipakket te garanderen en om de nodige stappen te zetten op het vlak van efficiëntie en effectiviteit in de uitvoeringsprocessen, worden maximaal 4 private partners opgenomen in de raad van bestuur van het agentschap. Dit geeft deze partners een structurele medezeggenschap, maar ook een medeverantwoordelijkheid voor het gevoerde beleid op het vlak van de uitvoering.

B. Vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren

De private uitbetalingsactoren verzorgen, samen met de publieke uitbetalingsactor die een onderdeel is binnen het agentschap, de effectieve uitbetaling van het Vlaamse groeipakket. Deze private uitbetalingsactoren zullen op basis van een door de Vlaamse Regering vast te leggen procedure vergund worden door Kind en Gezin. Om een vergunning te bekomen zullen ze moeten voldoen aan de door dit decreet bepaalde vergunningsvoorwaarden en de nader door de Vlaamse Regering te bepalen criteria voor de toekenning van de aanvraag.

C. Wijzigingsbepalingen

De wijzigingsbepalingen in het decreet geven aan het agentschap Kind en Gezin de bevoegdheid om de regiefunctie over het groeipakket op te nemen. Dit gebeurt door middel van een duidelijkere omschrijving van de taken die toegewezen zijn aan Kind en Gezin. Omdat deze taken hier verankerd worden, kunnen de artikelen 90 en 91 uit het decreet van 15 juli 2016 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin opgeheven worden.

Deze artikelen voorzien momenteel de bevoegdheid van Kind en Gezin inzake de gezinsbijslagen zonder aan te geven dat dit enkel een regierol omhelst.

5. ADVIEZEN

I. Advies van de Strategische Adviesraad

De SAR werd gevraagd om een advies te verlenen binnen een termijn van dertig dagen.

De SAR kan een reductie van het aantal kinderbijslagfondsen en een financiële responsabilisering van de uitbetalingsactoren steunen, maar slechts op voorwaarde dat de uitbetaling van het Vlaamse groeipakket minstens even performant en nauwkeurig blijft verlopen als vandaag. Het is voor de raad een basisvereiste dat alle gezinnen in Vlaanderen ook na 2019 kunnen blijven rekenen op een stabiele, correcte en stipt betaalde kinderbijslag.

Repliek: Het belangrijkste uitgangspunt van de transitie, zoals die wordt opgezet, is het garanderen van de continuïteit van de uitbetaling aan en een kwaliteitsvolle dienstverlening naar de burger toe. Daarom wordt zowel in de taken van de publieke uitbetalingsactor (art. 5, lid 1, 7° en art. 6) als in die van de private uitbetalingsactoren vereisten (art. 29) opgelegd rond zo automatisch mogelijke rechtentoekenning, de uitbouw van een fysieke en digitale loketfunctie (met voldoende geografische verspreiding en vlotte bereikbaarheid waar het de fysieke loketten betreft) en de samenwerking met Kind en Gezin.

De SAR benadrukt de nood aan duidelijkheid voor de kinderbijslagfondsen over hun taken in de toekomstige organisatie van de uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Momenteel leven er bij de werknemers van de fondsen immers veel vragen betreffende hun werkzekerheid, arbeidsvoorwaarden, vestigingsplaats,

Repliek: Van zodra het decreet aangenomen is door het Vlaams Parlement zal de Vlaamse Regering de nadere regels vastleggen over de wijze waarop een vergunning kan aangevraagd worden, conform art. 29 van het decreet. Conform aan deze regels kan Kind en Gezin vervolgens de procedure opstarten die toelaat om de vergunningen te verlenen.

De Sar vraag een meer evenwichtige samenstelling van het beheersorgaan van het EVA, door het opnemen van gezinsorganisaties en een bijkomend bestuurder van de publieke uitbetalingsactor in de raad van bestuur van het EVA.

Repliek: De samenstelling van de raad van bestuur van het EVA is opgenomen in art. 8 van het decreet. De Vlaamse Regering zal, naast de gedelegeerd bestuurder en de vertegenwoordigers van de private uitbetalingsactoren, de overige bestuurders aanduiden met inachtneming van de bepalingen ter zake in het decreet deugdelijk bestuur.

Hierbij worden onder andere de onafhankelijke bestuurders geselecteerd op grond van hun capaciteiten inzake het algemeen bestuur van het agentschap, hun specifieke deskundigheid, hun onafhankelijkheid ten aanzien van deelgenoten van de entiteit en het dagelijks bestuur van de entiteit. Specifieke deskundigheid met betrekking tot de noden en behoeften van de gebruikers kan hierbij een criterium zijn. Dit principe is verder ook toegelicht in de memorie van toelichting bij het decreet.

De publieke uitbetalingsactor is vertegenwoordigd in de raad van bestuur in de persoon van de gedelegeerd bestuurder van het agentschap, die deel uitmaakt van de raad van bestuur en tegelijk ook de dagelijkse leiding opneemt over de publieke uitbetalingsactor die een onderdeel is van het agentschap.

De SAR wijst op een mogelijk onevenwicht tussen de publieke en private uitbetalingsactoren en vraagt om het governance model voor het publieke fonds uit te werken, een duidelijke functiescheiding te organiseren in de taken van het EVA, een volwaardig respect van alle alternatieven bij de evaluatie en het voorzien van de nodige statistieken.

Repliek: Het EVA heeft in artikel 5 van het decreet een aantal taken gekregen om het volledige uitbetalingslandschap te beheren en om de werking van de publieke uitbetalingsactor te regelen. De publieke uitbetalingsactor is een onderdeel van het EVA en volgt de boekhoudregels en de personeelsregels die van toepassing zijn op een publiekrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap zoals ook aangegeven in de Memorie van Toelichting bij het decreet.

Omdat de private uitbetalingsactoren vergund worden is het noodzakelijk om een uitgewerkt vergunningskader op te nemen in het decreet. Dit uitgewerkt vergunningskader is opgenomen in de artikels 27 en 28 van het decreet. Omdat de publieke uitbetalingsactor deel uitmaakt van het EVA (en dus niet vergund wordt) is het niet nodig om een dergelijk uitgewerkt vergunningskader decretaal te expliciteren, vermits het EVA en dus ook de publieke uitbetalingsactor de eerder vermelde generieke regels van toepassing van het overheidsapparaat, volgt.

Om ervoor te zorgen dat de dienstverlening vanwege de publieke uitbetalingsactor gelijkwaardig is aan die van de private uitbetalingsactoren, zijn decretaal een aantal elementen ingebouwd:

- De private uitbetalingsactoren zijn net als de publieke uitbetalingsactor vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur van het agentschap (art. 8 van het decreet).
- De transparante boekhouding zoals vermeld in art. 12 van het decreet waarbij gelijkwaardige regels voorzien zijn voor de publieke uitbetalingsactor evenals in de vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren.
- Het toezicht op de besteding van de beleidskredieten wordt toebedeeld aan Zorginspectie zowel voor wat de publieke uitbetalingsactor als wat de private uitbetalingsactoren betreft (art. 13).
- Het auditcomité zoals vermeld in art. 14 tot 17 is gelijk bevoegd voor zowel de interne controle van de bedrijfsprocessen en activiteiten van het agentschap als voor de externe controle van de bedrijfsprocessen en activiteiten van de private uitbetalingsactoren. Het auditcomité wordt opgericht door de Raad van Bestuur van het agentschap waarin zowel de private als de publieke uitbetalingsactoren vertegenwoordigd zijn. Het auditprogramma met betrekking tot monitoring en evaluatie wordt in dit auditcomité vastgelegd.

- De klachtendienst heeft een dubbele rol. Zij zal binnen het agentschap een gepaste houding moeten aannemen tussen enerzijds klachten die handelen over de werking van het agentschap (en dus ook de publieke uitbetalingsactor die deel uitmaakt van het agentschap) die behandeld moet worden conform het klachtendecreet van 1 juni 2001 en de klachten die haar gemeld worden over een private uitbetalingsactor waar zij hoogstens bemiddelend kan optreden (art. 21 van het decreet). Voor geschillen tussen uitbetalingsactoren en begunstigden zal, afhankelijk van de aard van het geschil, de bevoegde rechtbank of een geschillencommissie bevoegd zijn. Deze geschillencommissie bevindt zich niet bij het EVA. De wijze waarop een geschil behandeld wordt, zal geregeld worden in het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Wat de evaluatie na vier jaar werking van de nieuwe uitbetalingsstructuur aangaat, houdt de formulering in art. 26 van het decreet geen voorafname in van een mogelijke beslissing door de Vlaamse Regering. Ze omschrijft louter de marge waarover de Vlaamse Regering beschikt om een beslissing te nemen.

De operationele uitvoering van de uitbetaling van gezinsbijslagen zal gebeuren door middel van een ICT-systeem waaraan een datawarehouse gekoppeld zal worden die objectieve gegevens zal aanleveren over de gezinsbijslagen en de indicators die terzake belangrijk zijn.

De SAR toont zich bezorgd over de impact van dit decreet op kwetsbare gezinnen, meer bepaald over de non take-up, de loketfunctie en de toegang tot de klachten- en bemiddelingsdienst en sociale inspectie- en begeleidingsdienst.

Repliek: In het decreet worden een aantal regels vastgelegd over de wijze waarop de aanvraagprocedures en de waarborgen voor de gezinnen geregeld worden. De zo automatisch mogelijke toekenning van de rechten zullen hierbij voorop staan. De concretisering van de regels zal verder uitgewerkt worden bij delegatie aan de Vlaamse Regering met operationele uitvoering door het EVA.

Daarom is in het decreet expliciet art. 5 voorzien dat als taken van het EVA opneemt: ondersteunen bij het informeren en het bijstaan van gezinnen om hun rechten te kunnen uitoefenen (3°), instaan voor de, waar mogelijk, automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (7°).

Als taken van de private uitbetalingsactoren (art. 28) zijn onder meer opgenomen: toelagen in het kader van het gezinsbeleid stipt, correct, continu en, waar mogelijk, automatisch uitbetalen aan de aangesloten gezinnen (1°), het recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid van de dossiers onder zijn beheer proactief onderzoeken op basis van de gegevens die beschikbaar zijn via de elektronische gegevensstromen, met het oog op automatische rechtentoekening waar mogelijk en het informeren van de begunstigden en de potentieel begunstigden van hun recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid (2°).

In de concretisering van de regels zoals die zullen uitgewerkt worden door de Vlaamse Regering zal rekening worden gehouden met elementen die enerzijds een zo automatisch mogelijke verderzetting van het recht garanderen voor gezinnen die al in het systeem aanwezig zijn als voor de gezinnen die nieuw instappen in het systeem. Het tegen gaan van non-take up is geformuleerd in de hierboven vermelde decretale bepalingen, die verder uitgewerkt zullen worden door de Vlaamse Regering.

Wat de loketfunctie betreft, heeft, zoals vermeld in art. 6 van het decreet, het EVA als opdracht om samen met de private uitbetalingsactoren een goed uitgewerkte loketfunctie te organiseren, zowel fysiek via de Huizen van het Kind als via digitale weg.

Het EVA zal er voor zorgen, in overleg met de private uitbetalingsactoren, dat de fysieke loketten voldoende geografisch verspreid en vlot bereikbaar zijn.

Zoals vermeld in de memorie van toelichting bij het decreet is een samenwerkingsovereenkomst met de Huizen van het Kind vereist naast de activiteiten op de eigen vestigingen van de uitbetalingsactoren. De draagwijdte en de inhoud van de overeenkomst met de Huizen van het Kind zal tot stand komen door de raad van bestuur van het EVA in overleg met de Huizen van het Kind. De opdrachten van het EVA rond de wijze van toekenning van de toelagen, zoals hierboven vermeld, staan hierbij voorop.

De sociale inspectie- en begeleidingsdienst heeft, zoals uit de taken van de dienst blijkt opgenomen in art. 22 en 23 van het decreet, een controlerende functie maar ook een informerende en begeleidende opdracht. Zij controleren maar helpen eveneens een correcte take-up van rechten te verzekeren.

De klachten- en bemiddelingsdienst zal een bemiddelende rol opnemen tussen actoren (private zowel als publieke) en gezinnen die een klacht hebben. Die bemiddeling beoogt tot een minnelijke oplossing te komen. Overigens behoort het behoorlijk omgaan met klachten ook tot de vergunningsvoorwaarden van de private uitbetalingsactoren zoals opgenomen in art. 27, 11°, a) omtrent het uitwerken van een aantoonbaar kwaliteitsbeleid.

Wanneer een klacht uitmondt in een geschil zal de burger, afhankelijk van de aard van het geschil zich kunnen wenden tot de bevoegde rechtbank of tot de geschillencommissie waarvan de oprichting beoogd wordt buiten het EVA krachtens het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Wat de eindselectie van de private uitbetalingsactoren betreft, zal de Vlaamse Regering van zodra voorliggend decreet wordt aangenomen door het Vlaams Parlement, de nadere regels vastleggen over de wijze waarop een vergunning kan aangevraagd worden, conform aan art. 29 van het decreet. Conform aan deze regels kan Kind en Gezin vervolgens de procedure opstarten die toelaat om de vergunningen te verlenen.

II. Advies van de Sociaal-economische Raad van Vlaanderen

De SERV werd gevraagd om een advies te verlenen binnen een termijn van dertig dagen.

DE SERV meent dat het zeer urgent is om duidelijkheid te scheppen in de organisatie van de bevoegdheden en taken met het oog op het beheer en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Het is belangrijk voor alle actoren de nodige voorbereidingen voor de transitie te kunnen aanvatten, van de kinderbijslagfondsen en hun personeel tot het EVA en Kind en Gezin als regisseur.

Repliek: Voorliggend decreet beoogt om het decretale kader te scheppen om de organisatie van de bevoegdheden en taken met het oog op het beheer en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid te realiseren. Het decreet zal, zoals ook de delegaties in het decreet aangeven, verder ingevuld worden door de Vlaamse Regering om het operationele beheers- en uitbetalingskader te verduidelijken.

Bovendien zal het de wijze waarop de uitbetaling tot stand komt (bedragen, berekening, begunstigde) uitgewerkt worden in het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid dat verdere invulling zal geven aan het beleidskader waar dit decreet van vertrekt. Er wordt beoogd om ook dit decreet in de eerste helft van 2017 af te werken zodat het volledige kader hiermee duidelijk wordt.

Om de transitie voor te bereiden is door Kind en Gezin een transitie-manager aangesteld die in nauwe samenwerking met de huidige kinderbijslagfondsen tot de oprichting van de EVA moet komen.

De SERV toont zich bezorgd over het voorgestelde, naar zijn mening ongelijke, concurrentieel speelveld waarbinnen de private uitbetalingsactoren enerzijds en de publieke uitbetalingsactor anderzijds moeten werken. De SERV vraagt de vormgeving van een volledig gelijk concurrentieel speelveld op het vlak van (1) voorwaarden en taken die integraal van toepassing zijn voor alle uitbetalingsactoren, (2) een toereikende financiering voor het uitvoeren van de hen toegewezen taken en verwerving van middelen volgens dezelfde regels, (3) eenzelfde monitoring, evaluatie en beoordeling op basis van brede, objectieve en vergelijkbare criteria en (4) geen voorafname te doen op mogelijke gevolgen van de evaluatie.

Repliek: Het EVA heeft in artikel 5 van het decreet een aantal taken gekregen om het volledige uitbetalingslandschap te beheren en om de werking van de publieke uitbetalingsactor te regelen.

De publieke uitbetalingsactor is een onderdeel van het EVA en volgt de boekhoudregels en de personeelsregels die van toepassing zijn op een publiekrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap zoals ook aangegeven in de Memorie van Toelichting bij het decreet.

Omdat de private uitbetalingsactoren vergund worden, is het noodzakelijk om een uitgewerkt vergunningskader op te nemen in het decreet. Dit uitgewerkt vergunningskader is opgenomen in de artikels 27 en 28 van het decreet.

Omdat de publieke uitbetalingsactor deel uitmaakt van het EVA (en dus niet vergund wordt) is het niet nodig om een dergelijk uitgewerkt vergunningskader decretaal te expliciteren, vermits het EVA en dus ook de publieke uitbetalingsactor de eerder vermelde generieke regels van toepassing van het overheidsapparaat, volgt.

Om er voor te zorgen dat de dienstverlening vanwege de publieke uitbetalingsactor gelijkwaardig is aan die van de private uitbetalingsactoren, zijn decretaal een aantal elementen ingebouwd:

- De private uitbetalingsactoren zijn net als de publieke uitbetalingsactor vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur van het agentschap (art. 8 van het decreet).
- De transparante boekhouding zoals vermeld in art. 12 van het decreet waarbij gelijkwaardige regels voorzien zijn voor de publieke uitbetalingsactor als in de vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren.
- Het toezicht op de besteding van de beleidskredieten wordt toebedeeld aan Zorginspectie zowel voor wat de publieke uitbetalingsactor als wat de private uitbetalingsactoren betreft (art. 13).
- Het auditcomité zoals vermeld in art. 14 tot 17 is gelijk bevoegd voor zowel de interne controle van de bedrijfsprocessen en activiteiten van het agentschap als voor de externe controle van de bedrijfsprocessen en activiteiten van de private uitbetalingsactoren. Het auditcomité wordt opgericht door de Raad van Bestuur van het agentschap waarin zowel de private als de publieke uitbetalingsactoren vertegenwoordigd zijn. Het auditprogramma met betrekking tot monitoring en evaluatie wordt in dit auditcomité vastgelegd.

De financiering van de uitbetalingsactoren zal geregeld worden in een afzonderlijk hoofdstuk van het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

De formulering zoals bedoeld in art. 26 van het decreet houdt geen voorafname in van een mogelijke beslissing door de Vlaamse Regering. Ze omschrijft louter de marge waarover de Vlaamse Regering beschikt om een beslissing te nemen.

De SERV herinnert ook aan het positief effect van concurrentie tussen verschillende (types) uitbetalingsactoren op de geleverde dienstverlening en op de mogelijkheid van gezinnen om te kiezen voor een dienstverlener die het meest aansluit bij hun noden of hen een manier geeft om een correcte dienstverlening af te dwingen.

Repliek: De keuzevrijheid van de gezinnen zal worden uitgewerkt in het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Om tot een evenwichtiger governancekader te komen is het voor de SERV noodzakelijk om in het decreet (1) de rol van het EVA als agentschap en publieke uitbetalingsactor, (2) de verhouding tussen vertegenwoordiging van de publieke en private uitbetalingsactoren binnen de raad van bestuur en (3) de verhouding tussen de EVA en Kind&Gezin duidelijk en consequenter te scheiden en onafhankelijkheid als governance-element beter te bewaken.

Repliek: De publieke uitbetalingsactor is een onderdeel van het EVA. De werking van de publieke uitbetalingsactor wordt geregeld volgens de elementen die hierboven al vermeld zijn en die een governancekader opbouwen dat vertrekt vanuit gelijkwaardigheid tussen de diverse actoren.

Binnen de raad van bestuur van het EVA (art. 8) is elke private uitbetalingsactor vertegenwoordigd. De publieke uitbetalingsactor is vertegenwoordigd in de persoon van de gedelegeerd bestuurder die stemrecht heeft in de raad van bestuur.

De verhouding tussen de regisseursfunctie van Kind en Gezin en de EVA is opgenomen in de taken die decretaal aan Kind en Gezin opgelegd worden (art. 32) en de taken die opgelegd worden aan het EVA (art. 5). Deze taken hangen duidelijk samen met de regisseursrol die aan Kind en Gezin toebedeeld wordt en de overkoepelings- en uitvoeringsfunctie die aan het EVA toebedeeld wordt. Om de samenwerking tussen het EVA en Kind en Gezin te waarborgen, zetelt een vertegenwoordiger met raadgevende stem van Kind en Gezin in de raad van bestuur. Het feit dat deze vertegenwoordiging enkel raadgevend is, is net bedoeld om de verhouding tussen EVA en Kind en Gezin duidelijk te scheiden.

Volgens de SERV moet de vertegenwoordiging van het middenveld bij beleidsvoorbereiding en beheer gegarandeerd worden via andere kanalen en fora waar strategische beleidsopties voorbereid en beslist worden, dan via de Raad van bestuur van de EVA. Aan deze voorwaarde is momenteel nog niet voldaan. Het overlegcomité WVG kan deze rol waarmaken, maar de garantie van inspraak en overleg in die structuur is nog niet duidelijk. Rekening houdend met de nieuwe bevoegdheden van Kind & Gezin moeten ook de taken en de samenstelling van raadgevende organen binnen Kind & Gezin geactualiseerd worden.

Repliek: De rol van het overlegcomité WVG worden vastgelegd in een decreet. In het Raadgevend Comité van Kind en Gezin wordt het middenveld reeds betrokken. Bij afloop van het mandaat van 4 jaar van het Raadgevend Comité wordt de concrete samenstelling telkenmale herzien.

Het is voor de SERV belangrijk dat ieder gezin vrij kan blijven kiezen tussen de verschillende mogelijke uitbetalingsactoren. Alle uitbetalingsactoren en de EVA als overkoepelend orgaan moeten er, samen, voor zorgen dat iedereen zijn/haar weg kan vinden naar een uitbetalingsactor, dat de juiste rechten toegekend worden en dat alle vragen beantwoord worden. Een transitie van het uitbetalingslandschap van deze omvang wordt dan ook best afgetoetst aan de impact op de meest kwetsbaren, de gezinnen en kinderen in armoede.

Repliek: De vrije keuze van de gezinnen zal gewaarborgd worden in het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. In dit decreet worden ook een aantal regels vastgelegd over de wijze waarop de aanvraagprocedures en de waarborgen voor de gezinnen geregeld worden. De zo automatisch mogelijke toekenning van de rechten zullen hierbij voorop staan. De concretisering van de regels zal verder uitgewerkt worden bij delegatie aan de Vlaamse Regering met operationele uitvoering door het EVA.

Daarom is in het decreet expliciet art. 5 voorzien dat als taken van het EVA opneemt: ondersteunen bij het informeren en het bijstaan van gezinnen om hun rechten te kunnen uitoefenen (3°), instaan voor de, waar mogelijk, automatische uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (7°). Als taken van de private uitbetalingsactoren (art. 28) zijn onder meer opgenomen: toelagen in het kader van het gezinsbeleid stipt, correct, continu en, waar mogelijk, automatisch uitbetalen aan de aangesloten gezinnen (1°), het recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid van de dossiers onder zijn beheer proactief onderzoeken op basis van de gegevens die beschikbaar zijn via de elektronische gegevensstromen, met het oog op automatische rechtentoeckenning waar mogelijk en het informeren van de begunstigden en de potentieel begunstigden van hun recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid (2°).

In de concretisering van de regels zoals die zullen uitgewerkt worden door de Vlaamse Regering zal rekening gehouden worden met de kwalitatieve resultaten van de armoedetoets zoals die beschikbaar zullen zijn.

De loketfunctie binnen de Huizen van het Kind kan voor de SERV enkel als taak hebben om objectieve informatie te verstrekken aan de gezinnen.

Repliek: Zoals vermeld in art. 6 van het decreet heeft het EVA als opdracht om samen met de private uitbetalingsactoren een goed uitgewerkte loketfunctie te organiseren, zowel fysiek via de Huizen van het Kind als via digitale weg. Het EVA zal er voor zorgen, in overleg met de private uitbetalingsactoren, dat de fysieke loketten voldoende geografisch verspreid en vlot bereikbaar zijn.

Zoals vermeld in de memorie van toelichting bij het decreet is een samenwerkingsovereenkomst met de Huizen van het Kind vereist naast de activiteiten op de eigen vestigingen van de uitbetalingsactoren. De draagwijdte en de inhoud van de overeenkomst met de Huizen van het Kind zal tot stand komen door de raad van bestuur het EVA in overleg met de Huizen van het Kind.

De SERV vindt dat het selectieproces én de eindbeslissing over de kinderbijslagfondsen die vanaf 1 januari 2019 de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid mogen voorzien, zo snel als mogelijk opgestart moet worden.

Repliek: Van zodra het voorliggend decreet aangenomen is door het Vlaams Parlement zal de Vlaamse Regering de nadere regels vastleggen over de wijze waarop een vergunning kan aangevraagd worden, conform aan art. 29 van het decreet. Conform aan deze regels kan Kind en Gezin vervolgens de procedure opstarten die toelaat om de vergunningen te verlenen.

III. Advies Raad van State (advies 60.983 /1)

Het advies van de Raad van State werd ontvangen op 31 maart 2017.

Punt 2 van het advies betreft de artikelen 7 en 28,2° van het ontwerp. Artikel 7 van het ontwerp bepaalt dat het agentschap bepaalde gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens, verwerkt. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de nadere regels voor de gegevensregistratie en verwerking te bepalen. Artikel 28, 2°, van het ontwerp bepaalt dat het tot de opdrachten van de private uitbetalingsactoren behoort om het recht op toelagen proactief te onderzoeken op basis van de gegevens die beschikbaar zijn via de elektronische gegevensstromen, met het oog op automatische rechtentoekenning of op het informeren van de begunstigden.

De Raad van State beveelt aan om over die bepalingen, met toepassing van artikel 29, § 1, van de wet van 8 december 1992, het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in te winnen.

Zoals in de memorie van toelichting werd beschreven zal in het decreet waarin de toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden uitgewerkt nader worden omschreven welke persoonsgegevens door welke instanties zullen worden verwerkt met het oog op de uitbetaling van de verschillende toelagen. Het advies van de privacy commissie zal worden ingewonnen naar aanleiding van dat decreet aangezien dat decreet vastlegt welke gegevens voor welke doeleinden worden verwerkt.

De Raad van State motiveert in haar advies 60.983 /1 dat de bevoegdheid voor *het beheer* van de verwerking van persoonsgegevens, of, concreet, de bevoegdheid voor het zgn. "kadaster van de gezinsbijslagen" een federale aangelegenheid blijft, zolang hierover geen samenwerkingsakkoord is gesloten, ook als de gemeenschappen het administratief beheer en de uitbetaling van de gezinsbijslagen volledig in handen hebben genomen.

Uit het bij artikel 32 van het ontwerp ingevoegde artikel 7/1, 4° en 5°, van het decreet van 30 april 2004, blijkt dat Kind en Gezin belast wordt met "de ontwikkeling, de uitbouw en het beheer van een gegevensnetwerk in het kader van toelagen in het gezinsbeleid" en "de registratie en verwerking van de noodzakelijke persoonsgegevens om een kadaster van toelagen in het kader van het gezinsbeleid op te richten en te beheren". Artikel 94, § 1*bis*, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat het administratief beheer van de uitwisseling en de centralisering van de gegevens tijdens de overgangsperiode een taak blijft van de federale overheid, meer bepaald van de openbare instellingen die belast zijn met het administratief beheer en de uitbetaling van de gezinsbijslagen.

De conclusie van de Raad is dan ook dat de Vlaamse Gemeenschap niet eenzijdig bepalingen kan aannemen die betrekking hebben op het administratief beheer van de gegevensuitwisseling met betrekking tot de gezinsbijslagen, dan nadat hierover een samenwerkingsakkoord is gesloten met de andere bevoegde deelgebieden en, in voorkomend geval, de federale overheid. Artikel 94, § 1*bis*, zesde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt dat bij gebrek aan een dergelijk samenwerkingsakkoord de met de uitbetaling van de gezinsbijslagen belaste (federale) instellingen, of de door de Koning aangeduide rechtsopvolger, bevoegd blijven voor het beheer van de gegevensuitwisseling. Die bevoegdheid wordt slechts effectief aan de deelgebieden overgedragen op het ogenblik dat het samenwerkingsakkoord wordt gesloten.

De bevoegde deelentiteiten voeren besprekingen over dergelijk samenwerkingsakkoord.¹

In punt 3.3. van het advies wijst de Raad in verband met artikel 27, 18°, van het ontwerp dat stelt dat de vergunde private uitbetalingsactoren een werking ontplooiën “binnen de volledige Vlaamse Gemeenschap” op het feit dat activiteiten die deze uitbetalingsactoren ontplooiën op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, gelet op artikel 128, § 2, van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 63, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse Instellingen’, enkel betrekking kunnen hebben op toelagen die worden toegekend in het kader van hulp en bijstand aan gezinnen en kinderen vermeld in artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Deze vaststelling van de Raad stemt overeen met de bedoeling van de Vlaamse Regering om het groeipakket te realiseren binnen de grenzen van de territoriale bevoegdheidsverdeling zoals vastgelegd door de zesde staatshervorming en uitgewerkt in voorliggend ontwerp van decreet.

Om gevolg te geven aan de opmerking van de Raad in punt 8 dat de delegatie aan de Vlaamse Regering in artikel 26, §2, betreffende de evaluatieprocedure van de private uitbetalingsactoren na vier jaar te ruim is worden de essentiële criteria van deze procedure in het decreet ingeschreven en zal de Vlaamse Regering, indien ze in voorkomend geval beslist om het systeem van uitbetaling door private uitbetalingsactoren te beëindigen alle daartoe vereiste decreetswijzigingen aan het parlement ter goedkeuring voorleggen omdat het decreet in voorkomend geval niet in zijn huidige vorm zal kunnen blijven bestaan indien geen vergunningen meer worden toegekend en het agentschap als enige zou instaan voor de uitbetaling.

De Raad merkt in punt 9 op dat erkenningen voor onbepaalde duur het risico meebrengen dat rechten van andere geïnteresseerde verenigingen zouden kunnen aangetast worden door niet met een zekere regelmaat te herbekijken of geen andere vereniging in aanmerking komt om als private uitbetalingsactor te worden vergund kan geen gevolg worden gegeven. Zoals hierboven aangegeven is het de bedoeling van de Vlaamse Regering om een rationalisatie van het betalingslandschap door te voeren. Hierbij is het vermijden of beperken van een sociaal passief bij de private uitbetalingsactoren een belangrijke doelstelling.

Er wordt geopteerd voor een erkenning van onbepaalde duur omdat het ontwerp van decreet een fusie van de bestaande uitbetalingsactoren beoogt. Gezien de omvang van de vergunningsnormen (onder meer aannemelijk maken dat men binnen de zes maanden na het verkrijgen van de vergunning 120.000 kinddossiers behandelt, de vereiste zeer gespecialiseerde kennis en know how betreffende de materie), is het niet realistisch dat na mogelijke initiële fusieoperaties nog kandidaten overblijven die deze normen kunnen halen.

¹ Het sluiten van dit samenwerkingsakkoord werd overigens in het vooruitzicht gesteld in artikel 7, vierde lid, van het Samenwerkingsakkoord van 14 juli 2016 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap ‘betreffende het vaststellen van de aanknopingsfactoren tot vaststelling van het personele toepassingsgebied van de wettelijke en reglementaire bepalingen van de deelentiteiten, de budgettering en verrekening van de voor de deelentiteiten betaalde gezinsbijslagen en de effectieve invoering van gemeenschappelijke wijzigende bepalingen voorgesteld door het Beheerscomité van FAMIFED’, BS 20 oktober 2016.

De actoren die een fusie realiseerden krijgen nu de kans om hun efficiëntie te bewijzen. Zij zijn ervan op de hoogte dat na een periode van vier jaar de Vlaamse Regering het systeem zal evalueren en op grond van de resultaten beleidsalternatieven aan het Vlaams Parlement kan voorleggen waarbij het mogelijk is dat het huidige systeem van uitbetaling door private uitbetalingsactoren opgeheven kan worden, waarna enkel nog het agentschap zal instaan voor de uitbetaling van het groeipakket.

Van bij de aanvang reeds de duur van de vergunning beperken tot bijvoorbeeld vier jaar zou in strijd zijn met de mogelijkheid die het decreet biedt dat bij een positieve outcome van de evaluatieprocedure het in voorliggend ontwerp van decreet ontworpen systeem kan voortbestaan in zijn huidige vorm.

In dit kader is het eveneens te benadrukken dat de organisatie van de uitbetaling van de toelagen door de private uitbetalingsactoren aan de begunstigden overeenkomstig rechtspraak van het Hof van Justitie en de mededeling van de Europese Commissie betreffende het begrip 'Staatsteun' d.d. 19 juli 2016² voldoet aan de kenmerken van een sociale zekerheidsregeling die op het solidariteitsbeginsel is gesteund. Van dergelijke sociale zekerheidsregelingen wordt aanvaard dat zij gekwalificeerd worden als 'diensten van algemeen belang'.

Eén van de gevolgen van deze kwalificatie is dat de overheid over een ruime bevoegdheid beschikt betreffende de organisatie van de werking van de uitbetalingsactoren, zoals bijvoorbeeld het beperken van het aantal private uitbetalingsactoren en het voorzien van een vergunning van onbepaalde duur, althans zolang de uitbetalingsactoren voldoen aan de vergunningsvoorwaarden. De erkenning van onbepaalde duur is eveneens één van de instrumenten om de continuïteit in uitbetaling van de toelagen gezinsbeleid te kunnen garanderen.

De wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad ter verduidelijking van bepalingen werden allen gevolgd. Zij worden toegelicht in de artikelsgewijze bespreking.

² Mededeling van de Commissie betreffende het begrip 'staatsteun' in de zin van artikel 107, lid 1 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, Pb.2016/C-262,6.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel bevat een opsomming van definities die verder gebruikt worden in het ontwerp van decreet.

De definities "toelagen in het kader van het gezinsbeleid", "private uitbetalingsactor" en "begunstigde" dienen gelezen te worden in het licht van het decreet inzake het groeipakket [van datum]. Deze definities worden bijgevolg in gelijke bewoordingen overgenomen in het ontwerp van decreet inzake het groeipakket.

Aansluitend bij punt 4 van advies 60.983 /1 van de Raad van State werd de definitie van agentschap onder punt 1 aangevuld om duidelijk te maken dat het agentschap als enige publieke uitbetalingsactor optreedt.

Artikel 3

Zoals hierboven uiteengezet voldoet dit agentschap aan de criteria die door het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 opgelegd zijn om een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap op te richten.

De Vlaamse Regering bepaalt tot welk beleidsdomein het agentschap behoort. Dit volgt uit de toepassing van artikel 2 en artikel 3 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 waarin onder meer bepaald is dat de Vlaamse Regering de homogene beleidsdomeinen vaststelt.

Artikel 4

Dit artikel omschrijft de missie en de opdracht van het agentschap.

Het agentschap heeft zowel een opdracht om zelf de activiteiten te organiseren in haar rol als publieke uitbetalingsactor, als om de private uitbetalingsactoren te ondersteunen bij de rationalisering van het uitbetalingssysteem en het realiseren van efficiëntiewinsten. De private uitbetalingsactoren zijn om die reden ook vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het agentschap. De nadruk van de werking van het uitbetalingssysteem ligt op performantie, maar ook op een klantvriendelijke en kwaliteitsvolle organisatie van de activiteiten.

Het artikel maakt ook duidelijk dat er gestreefd wordt naar een maximale automatische toekenning van rechten en uitbetaling van toelagen in het kader van het groeipakket. Dit houdt in dat, in de mate van het mogelijke, het bedrag van de toelagen automatisch zal terecht komen bij de begunstigde. De automatische toekenning is een streefdoel: omwille van deze reden is er ook vermeld "waar mogelijk". De uitbetalingsactoren zullen immers niet in alle gevallen over de nodige inlichtingen beschikken, waardoor verklaringen en stukken van de begunstigde nog nodig kunnen zijn.

Bij de overname van de bevoegdheid inzake gezinsbijslagen stelt de raad van bestuur van het agentschap, in samenspraak met de Vlaamse Regering, een ondernemingsplan vast krachtens artikel

5/1 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Dit ondernemingsplan omvat de beleids- en beheersdoelstellingen, zowel meerjarig als voor het komende jaar. Op basis van het meerjarig ondernemingsplan zal het agentschap in staat moeten zijn om de automatische uitbetaling van het groeipakket in een Vlaams systeem zo maximaal mogelijk te realiseren.

Artikel 5

Dit artikel somt de kerntaken van het agentschap op. Het agentschap treedt zelf op als publieke uitbetalingsactor (artikel 5, 7°) en ondersteunt de private uitbetalingsactoren bij hun uitbetalingstaken.

Het agentschap beheert de middelen die noodzakelijk zijn voor haar eigen werking en voor de werking van de uitbetalingsactoren en zorgt voor de uitbetaling van de werkingskredieten aan de uitbetalingsactoren. Dit laat het agentschap toe om de besteding van de werkingsmiddelen op te volgen en om de nodige afspraken te maken en uit te voeren over de efficiëntiewinsten bij alle, dus ook de private, uitbetalingsactoren. De rationalisering van de uitbetalingsactoren behoort ook tot de taken van het agentschap.

Het agentschap maakt met de uitbetalingsactoren afspraken over de wijze waarop de gezinnen geïnformeerd en bijgestaan worden om hun rechten te kunnen uitoefenen. Dit uit zich onder meer in een goed uitgewerkte loketfunctie die zowel fysiek als digitaal (via telefoon, chat, mail, website, enz.) uitgebouwd zal worden. Het agentschap maakt afspraken over voldoende geografische bereikbaarheid en spreiding.

De bevoegdheid van het agentschap tot operationaliseren en concretiseren van de regelgeving betekent dat zij, vanuit haar praktijk, de regelgeving zo effectief mogelijk zal beogen te concretiseren om zo een stroomlijning van de organisatie van de activiteiten en een rationalisering van de werkwijzen te bekomen. Uiteraard is het agentschap niet bevoegd om eigen regelgeving te maken of op te leggen. Bij het uitoefenen van de bevoegdheid tot operationaliseren en concretiseren van de regelgeving zal het agentschap nauw samenwerken met Kind en Gezin.

Ook zal het agentschap toezicht houden op de naleving van de regels met betrekking tot de uitbetaling van het groeipakket en een kwaliteitssysteem opzetten en beheren dat leidt tot de performante, klantvriendelijke en kwaliteitsvolle organisatie van de activiteiten zoals bedoeld in de missie van het agentschap. Kind en Gezin zal toezicht uitoefenen, via Zorginspectie, op de vergunningsvoorwaarden zoals bepaald in de artikelen 28 en 29 van dit decreet. Aan het kwaliteitssysteem is een systeem gekoppeld van financiële responsabilisering voor de uitbetalingsactoren. Dit responsabiliseringssysteem heeft tot doel om de kwalitatieve criteria te verbinden aan een deel van de werkingsmiddelen van de uitbetalingsactoren, teneinde de efficiëntie en de effectiviteit van de uitbetaling te bevorderen. Het responsabiliseringssysteem zal vastgelegd worden door de Vlaamse Regering, zoals bepaald in art. 28, 11°, f van dit decreet en binnen het agentschap verder uitgewerkt en verfijnd worden.

Daarnaast zullen alle uitbetalingsactoren gebruik maken een gemeenschappelijk ICT-systeem (elektronische gegevensdeling, fluxen, ...). De bouw en de regie van dit ICT-systeem zal opgenomen worden door het agentschap Kind en Gezin in samenspraak met het agentschap en het agentschap Informatie Vlaanderen.

Verder wordt een nieuwe betaalmotor uitgebouwd in overleg met de uitbetalingsactoren, waarbij aandacht besteed wordt aan het mogelijk hergebruiken van (onderdelen van) huidige ICT-applicaties. De betaalmotor maakt het de uitbetalingsactoren mogelijk om het groeipakket op een efficiënte en correcte wijze uit te betalen, ze beoogt mee de zo maximaal mogelijke automatische toekenning van het groeipakket, zoals in artikel 4 van het decreet vooropgesteld wordt. De betaalmotor moet door alle uitbetalingsactoren gebruikt worden.

Tenslotte is het een taak van het agentschap om de klachten te behandelen inzake haar eigen werking en de organisatie van de activiteiten van de uitbetalingsactoren. Het agentschap behandelt de klachten over haar eigen dienstverlening rechtstreeks en neemt de klachten over het optreden door de private uitbetalingsactoren op wanneer een private uitbetalingsactor niet tot overeenstemming komt met een bij haar aangesloten persoon, zoals bepaald in artikel 20 van dit decreet.

Om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad in punt 5 van het advies 60.983 /1 om in de missie van het agentschap voldoende rekening te houden met de dubbele taak van het agentschap, nl. publieke uitbetalingsactor en ondersteuning van de private uitbetalingsactoren werd de formulering aangepast.

Artikel 6

Het agentschap organiseert de operationele organisatie van de activiteiten inzake de uitbetaling van het groeipakket aan de begunstigden hiervan. Het agentschap kan alle activiteiten verrichten die nodig zijn om haar missie en taken hiervoor te vervullen. In het bijzonder voert het agentschap haar taken uit in samenhang met Kind en Gezin als regisseur van het groeipakket en het gezinsbeleid.

Het agentschap zal voor de uitvoering van haar taken ook samenwerken, naast andere diensten en instanties, met Kind en Gezin in haar regiefunctie en met de Huizen van het Kind. Met name de uitbouw van de loketfunctie gebeurt door het agentschap samen met de private uitbetalingsactoren en met de Huizen van het Kind, zoals ook uiteengezet in de taken van het agentschap. De loketfunctie voorziet zowel in fysieke als digitale mogelijkheden, voldoende geografische spreiding en vlotte bereikbaarheid. Naast de activiteiten op de eigen vestigingen van de uitbetalingsactoren is complementair een samenwerkingsovereenkomst met de Huizen van het Kind vereist.

Het agentschap stelt haar kennis en expertise ter beschikking van Kind en Gezin. Dit beoogt de samenhang te garanderen tussen de regie over het groeipakket en de uitvoering ervan. Omwille van die reden en om de maatschappelijke ontwikkelingen die jonge gezinnen doormaken te kunnen volgen, optimaliseert en vernieuwt het agentschap haar dienstverlening op permanente basis.

Artikel 7

In artikel 4 werd duidelijk gemaakt dat er gestreefd wordt naar een zo automatisch mogelijke toekenning van rechten en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het groeipakket.

Om die doelstelling te bereiken moeten een aantal persoonsgegevens worden geregistreerd en verwerkt tussen Kind en Gezin (die het kadaster over het groeipakket beheert), het agentschap en de uitbetalingsactoren onderling. Het gaat om persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de toekenning van het groeipakket.

In het decreet waarin de toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden uitgewerkt zal nader omschreven worden welke persoonsgegevens door welke rechtspersoon/verwerker zullen worden verwerkt en op welke wijze de gegevensstromen zullen georganiseerd worden met het oog op de juiste toekenning van de bedragen aan de gezinnen.

In dit artikel wordt de decretale basis gegeven voor die registratie en verwerking. Dit alles met respect voor de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Dezelfde garanties met betrekking tot de verwerking worden opgelegd aan de private uitbetalingsactoren, krachtens de vergunningsvoorwaarden die verder in dit ontwerp van decreet opgelegd worden.

De private uitbetalingsactoren zullen ook de vereiste machtigingen moeten vragen in het kader van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Met deze regelgeving is niet alleen bedoeld de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, maar bijvoorbeeld ook het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronisch bestuurlijke gegevensverkeer.

Met het oog op de beleidsgerichte input, zoals bedoeld in artikel 7, 2° zijn ook de regels in het kader van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van toepassing.

Artikel 8

Het agentschap wordt bestuurd door een raad van bestuur. Conform aan de principes van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en het decreet Deugdelijk Bestuur bestaat de raad van bestuur uit 9 bestuurders voorgedragen namens de Vlaamse Regering en de gedelegeerd bestuurder. De Raad van Bestuur wordt verder aangevuld met één bestuurder voor elke vergunde private uitbetalingsactor. Op deze wijze krijgen de private uitbetalingsactoren hun plaats in het agentschap en zijn ze ook mee verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken die het agentschap moet realiseren. Ook de gedelegeerd bestuurder maakt deel uit van de Raad van Bestuur.

De bepalingen van hoofdstuk 2 van het decreet deugdelijk bestuur zijn van toepassing op deze bestuurders. Dit betekent dat minimaal een derde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur een onafhankelijk bestuurder moet zijn.

De nieuw opgerichte gedeeltelijk samengestelde raad van bestuur - initieel samengesteld uit de door de Vlaamse Regering rechtstreeks aangeduide bestuurders, de bestuurders voor elke vergunde private uitbetalingsactor en de gedelegeerd bestuurder, doet daartoe een open oproep tot kandidaatstelling voor een mandaat van onafhankelijk bestuurder overeenkomstig artikel 5 van het decreet deugdelijk bestuur. De raad van bestuur vergelijkt de respectieve verdiensten van de kandidaten. De onafhankelijke bestuurders worden uit lijsten van twee kandidaten per te begeven mandaat door de Vlaamse Regering aangesteld op voordracht van de Raad van Bestuur.

Artikel 8 werd aangepast om gevolg te geven aan punt 6 van het advies 60.983 /1 van de raad waarin ze om omwille van de rechtszekerheid effectief in het ontwerp op te nemen dat een gedeeltelijk samengestelde raad van bestuur zoals hierboven vermeld de bevoegdheden bedoeld in artikel 5 van het decreet van 22 november 2013 kan uitoefenen.

De onafhankelijke bestuurders worden geselecteerd op grond van hun capaciteiten inzake het algemeen bestuur van de entiteit, specifieke deskundigheid, alsook omwille van hun onafhankelijkheid t.a.v. de deelgenoten van de entiteit (de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, andere deelgenoten uit de openbare of private sector) en het dagelijks bestuur van de entiteit. Voor het bepalen van de onafhankelijkheid zijn de criteria uit de corporate governance code voor beursgenoteerde bedrijven richtinggevend, zoals toegelicht in de memorie van toelichting bij het decreet deugdelijk bestuur.

De Vlaamse Regering duidt een voorzitter en een ondervoorzitter aan onder de leden van de raad van bestuur waarbij het mandaat van voorzitter en ondervoorzitter niet verenigbaar is met het mandaat van gedelegeerd bestuurder.

In de raad van bestuur van het agentschap zetelt met raadgevende stem een vertegenwoordiger van Kind en Gezin. De vertegenwoordiger van Kind en Gezin is een waarnemend lid, zonder stemrecht in de raad van bestuur van het agentschap. De aanwezigheid van een vertegenwoordiger van Kind en Gezin is ingegeven door de nood aan samenhang tussen de regiefunctie en de uitvoering van de uitbetaling van het groeipakket.

Artikel 9

De gedelegeerd bestuurder is belast met het dagelijks bestuur van het agentschap. De gedelegeerd bestuurder heeft stemrecht in de Raad van Bestuur. De opgesomde bevoegdheden zijn minimaal aan de gedelegeerd bestuurder toe te wijzen. De raad van bestuur kan, met uitzondering van de bevoegdheden opgesomd in paragraaf 2, eerste lid van artikel 10 overgaan tot verdere delegatie van bevoegdheden aan de gedelegeerd bestuurder.

Conform aan het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid en het decreet deugdelijk bestuur zetelen twee regeringscommissarissen in de raad van bestuur van het agentschap.

Artikel 10

Het artikel bepaalt dat de raad van bestuur van het agentschap haar interne werking moet regelen in een huishoudelijk reglement dat ter goedkeuring voorgelegd wordt aan de Vlaamse Regering.

Dit artikel geeft aan de raad van bestuur van het agentschap de mogelijkheid om haar bevoegdheden verder te delegeren in een huishoudelijk reglement, met uitzondering van de bevoegdheden opgenomen in paragraaf 2, eerste lid van dit artikel. Een aantal bevoegdheden zijn uitgesloten van algemene delegatie, waaronder de bevoegdheden voorzien voor de raad van bestuur vanuit het Vlaams Personeelsstatuut (5°).

Artikel 11

Dit artikel bepaalt dat het agentschap optreedt als publieke uitbetalingsactor. Dit is te lezen in samenhang met de missie en de taken van het agentschap, zoals vermeld in de artikelen 4 en 5 van het decreet. Het personeelsbestand van de publieke uitbetalingsactor zal samengesteld worden uit personeelsleden die overkomen van het huidige federale agentschap FAMIFED.

Artikel 12

De publieke middelen die het agentschap inzet voor haar functie als publieke uitbetalingsactor worden boekhoudkundig gescheiden van de middelen die ze inzet voor de overige aspecten van haar werking. Zij voert deze boekhouding overeenkomstig de toepasselijke regelgeving, inzonderheid het Rekendecreet en de betreffende uitvoeringsbesluiten. Hiermee wordt bekomen dat het agentschap de transparantie over de bestedingen in functie van de operationele werking als uitbetaler kan garanderen. Op deze wijze kan het agentschap ook de besteding verantwoorden van de middelen die ze ontvangt om het groeipakket te betalen aan de gezinnen die bij haar aangesloten zijn.

Artikel 13

In haar functie als publieke uitbetalingsactor zal het agentschap vanwege Kind en Gezin de middelen ontvangen voor de uitbetaling van het groeipakket aan de gezinnen die bij haar aangesloten zijn. De besteding van deze beleidskredieten is onderworpen aan het toezicht van Kind en Gezin. Kind en Gezin laat het toezicht ter plaatse bij de uitbetalingsactoren uitoefenen door Zorginspectie. Met dit artikel wordt dit toezicht ter plaatse toevertrouwd aan Zorginspectie ook voor wat de betalingen aan de gezinnen als uitbetalingsactor door het agentschap aangaat.

Artikel 14

Zoals voorzien in artikel 4 en artikel 5 omtrent de missie en de taken van het agentschap, oefent het agentschap taken uit als publieke uitbetalingsactor, maar ontwikkelt ze ook een werking naar de private uitbetalingsactoren. Het agentschap zal, binnen de raad van bestuur, afspraken maken en verder operationaliseren, onder andere met betrekking tot de wijze waarop de uitbetaling georganiseerd wordt, de rationalisatie, maatregelen die de efficiëntie en de effectiviteit bevorderen, de responsabilisering van de uitbetalingsactoren, de loketfunctie en de aanwending van de werkmiddelen van de private uitbetalingsactoren.

Om ervoor te zorgen dat het agentschap niet alleen het toezicht op haar eigen interne controle kan organiseren, maar ook en zo veel mogelijk op dezelfde wijze, het toezicht kan uitoefenen op de wijze waarop de afspraken gemaakt binnen de raad van bestuur van het agentschap worden nageleefd door de private actoren, wordt een auditcomité ingesteld. Dit auditcomité staat de raad van bestuur van het agentschap niet alleen bij voor de eigen interne werking van het agentschap maar ook voor het toezicht op de bedrijfsprocessen en de activiteiten van de private uitbetalingsactoren. Dit laat de raad van bestuur toe om nauwgezet de implementatie op te volgen, zowel intern als extern, van de afspraken die gemaakt zijn op het vlak van haar taken in functie van de uitbetaling van het groeipakket.

Ook al zijn de private uitbetalingsactoren afzonderlijke rechtspersonen en is een auditcomité strikt genomen enkel intern bedoeld, dan kan er toch afgesproken worden dat de opdracht van een auditcomité zich uitstrekt buiten de rechtspersoon waarbinnen het auditcomité opgericht is, zij het op vrijwillige basis. Aangezien de private uitbetalingsactoren zowel op grond van de hen toegekende vergunning het toezicht door het auditcomité moeten aanvaarden en ze mee deel uitmaken van de raad van bestuur van het agentschap, is het mogelijk om het toezicht door het auditcomité op de private uitbetalingsactoren te verzekeren, naast het toezicht op de vergunningsvoorwaarden voor de private uitbetalingsactoren dat door Zorginspectie verzekerd wordt.

Het auditcomité fungeert binnen het agentschap onverminderd de bevoegdheden van Audit Vlaanderen conform aan het Auditdecreet. De auditfunctie van het agentschap schrijft zich eveneens in, in de principes van Single Audit, zoals vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 betreffende controle en single audit.

Dit artikel definieert eveneens de domeinen waarop het auditcomité de raad van bestuur bijstaat. Dit zijn de klassieke domeinen van organisatiebeheersing waarvoor de raad van bestuur van het agentschap bevoegd is, krachtens artikel 33 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid uitgebreid met de opvolging van de financiële responsabilisering van de uitbetalingsactoren .

Het auditcomité kan een beroep doen op een interne auditdienst of een bedrijfsrevisor. Indien nodig kan zij ook andere middelen inzetten, mits het akkoord van de raad van bestuur van het agentschap. Gevolg gevend aan de aanbeveling van de Raad van State in punt 7 van het advies 60.983 /1 wordt in de tekst van artikel 14 de verhouding tot audit Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2012 geëxpliciteerd.

Artikel 15

De bevoegdheden en mogelijkheden van het auditcomité worden vastgelegd door de raad van bestuur in een auditcharter, op voorstel van het auditcomité. Een dergelijk auditcharter legt de rechten en de plichten vast van een auditfunctie in de organisatie, waarbij onder meer het feit opgenomen wordt dat de personeelsleden belast met de auditfunctie toegang hebben tot alle informatie. Dit auditcharter is ook van toepassing op de private uitbetalingsactoren.

Artikel 16

Kind en Gezin vergunt de private uitbetalingsactoren en verstrekt de middelen om het groeipakket uit te betalen aan de uitbetalingsactoren. Dit artikel zorgt er voor dat Kind en Gezin vanuit die rol op de hoogte gehouden wordt van de bevindingen van de audits uitgevoerd door het agentschap.

Artikel 17

Dit artikel legt de samenstelling van het auditcomité vast. Door de samenstelling is ervoor gezorgd dat het auditcomité voldoende onafhankelijk kan werken, zowel wat de interne werking van het agentschap aangaat als naar de private uitbetalingsactoren. Het auditcomité wordt samengesteld conform aan de bepalingen die gelden voor de leden van de raad van bestuur in het decreet deugdelijk bestuur.

Artikel 18

De klachten- en bemiddelingsdienst wordt decretaal verankerd omdat het agentschap ook een rol te vervullen heeft naar de private uitbetalingsactoren, zoals bepaald in artikel 19.

De rol van de dienst is niet alleen om klachten te ontvangen en te behandelen, maar ook om waar mogelijk te bemiddelen om tussen de partijen tot een oplossing te komen.

Artikel 19

De klachten- en bemiddelingsdienst behandelt de klachten over de eigen werking van het agentschap, maar ook klachten over de werking van de private uitbetalingsactoren. Voor deze laatste klachten gaat de klachten- en bemiddelingsdienst wel eerst de kans geven aan de private uitbetalingsactoren om de klachten over hun eigen werking zelf te behandelen.

Artikel 20

De werking als bemiddelingsdienst gaat over feitelijke betwistingen met betrekking tot het recht op toelagen of de uitbetaling ervan. Dit omvat van daaruit ook de noodzaak vanwege de uitbetalingsactoren om voldoende informatie te verschaffen.

Artikel 21

Dit artikel omvat de rapporteringsverplichting vanwege het agentschap over de klachten en de bemiddeling. De rapportering aan Kind en Gezin is verplicht vanuit de regiefunctie van Kind en Gezin over het groeipakket. Het agentschap volgt verder alle verplichtingen die opgelegd zijn in het decreet van 1 juni 2001 houdende de toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen.

Artikel 22

De sociale inspectie- en begeleidingsdienst is vergelijkbaar met de dienst die momenteel bestaat in de schoot van het Federaal Agentschap Famifed. De rechten en bevoegdheden van de personeelsleden van deze dienst worden vastgelegd in het decreet over het groeipakket.

Artikel 23

Er wordt beoogd dat personeelsleden van de sociale inspectie- en begeleidingsdienst de gezinnen aan huis zullen bezoeken en begeleiden om na te gaan of de gegevens waarop de toelagen gebaseerd zijn overeenkomen met de werkelijke situatie van het gezin. Hierbij kan de dienst begeleidend optreden om de gezinnen toe te laten hun rechten uit te oefenen, of beteugelend wanneer blijkt dat de reële gegevens niet overeenstemmen met de officiële. De dienst heeft een verificatiefunctie naar de gezinnen en onderscheidt zich in deze zin van de overige toezichtsfuncties die voorzien zijn in het decreet en die niet rechtstreeks optreden bij de gezinnen. Deze dienst wordt overgenomen in het agentschap omdat het relevant is dat de dienst een verlengstuk kan zijn van de uitbetalingsactoren wanneer het nodig is om verificaties te doen bij de gezinnen thuis van de rechtsgrond om een toelage te betalen. De bevoegdheden van de personeelsleden van de sociale inspectie- en begeleidingsdienst worden vastgelegd in het decreet houdende het groeipakket.

Na een zekere periode kan deze inspectie- en begeleidingsfunctie overgenomen worden door Zorginspectie met als doel functiescheiding te organiseren tussen de uitbetalingsfunctie en de controle ter plaatse bij de gezinnen en de begunstigden. In voorkomend geval zal dit evident een wijziging van het decreet vergen.

Om een efficiënte samenwerking mogelijk te maken kan de Vlaamse Regering bepalen dat met andere inspectiediensten zowel binnen de Vlaamse als federale overheid samenwerkingsverbanden worden uitgewerkt. Deze zullen enkel betrekking hebben op de inspectiefunctie. De begeleiding en informatieverstrekking aan de gezinnen is in essentie een taak voor de uitbetalingsactoren en het agentschap.

Artikel 24

Dit artikel somt de ontvangsten op waarover het agentschap kan beschikken. De kredieten voor de eigen werking omvatten ook de werkingmiddelen noodzakelijk voor de werking van de private uitbetalingsactoren.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

Artikel 26

De private uitbetalingsactoren verzorgen, evenals de publieke uitbetalingsactor die een onderdeel zal vormen van het agentschap, de effectieve uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze private uitbetalingsactoren zullen op basis van een in de regelgeving vast te leggen procedure vergund worden door Kind en Gezin. Om een vergunning te bekomen zullen ze moeten voldoen aan de vergunningsvoorwaarden en de procedure om deze vergunning te bekomen.

Er worden maximaal 4 private uitbetalingsactoren vergund door Kind en Gezin. De 4 vergunde private uitbetalingsactoren maken deel uit van de raad van bestuur van het agentschap. De vergunning geldt voor onbepaalde duur. Er is gekozen voor maximaal vier private uitbetalingsactoren omwille van kostenefficiëntie. Aan de opmerking van de Raad in punt 9 dat erkenningen voor onbepaalde duur het risico meebrengen dat rechten van andere geïnteresseerde verenigingen zouden kunnen aangetast worden door niet met een zekere regelmaat te herbekijken of geen andere vereniging in aanmerking komt om als private uitbetalingsactor te worden vergund wordt geen gevolg gegeven (zie algemene toelichting, punt III. Advies raad van State).

Kind en Gezin zal na vier jaar werking de organisatie van de uitbetaling van toelagen door de uitbetalingsactoren in het kader van het gezinsbeleid evalueren. Op basis van deze evaluatie kan de Vlaamse Regering beslissen om de uitbetaling van de toelagen gezinsbeleid exclusief te laten uitvoeren door de publieke uitbetalingsactor. Dit artikel moet samen gelezen worden met artikel 30 van het decreet dat de procedure om een vergunning aan te vragen, toe te kennen en te weigeren delegeert aan de Vlaamse Regering.

Zoals hierboven bij de globale bespreking van het advies 60.983 /1van de Raad van State reeds besproken werd artikel 26§2 werd aangepast om gevolg te geven aan de opmerking van de Raad in punt 8 van haar advies waarin de delegatie aan de Vlaamse Regering te ruim bevonden werd.

De essentiële criteria van de evaluatieprocedure werden bijgevolg opgenomen in het ontwerp van decreet en indien de Vlaamse Regering in voorkomend geval op basis van de evaluatie tot het besluit komt dat het vergunningensysteem beter opgeheven wordt moet zij alle nodige decreetswijzigingen (buitenwerkingstelling van hoofdstuk 6 en artikel 33) daarvoor aan Vlaams Parlement voorleggen.

Artikel 27

Dit artikel somt de voorwaarden op waaraan de private uitbetalingsactoren moeten voldoen om vergunning te kunnen bekomen en te behouden.

1° tot 3°

De private uitbetalingsactoren nemen de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk, die enkel taken in het kader van gezinsbeleid tot haar opdrachten heeft. De verenigingen nemen enkel taken op met betrekking tot de organisatie van de, activiteiten in het kader van het gezinsbeleid.

Deze uitbetalingsactoren zullen bij de verdere uitwerking van het gezinsbeleid en de ondersteuning van de gezinnen een centrale rol opnemen wat betekent dat zij zich uitsluitend toeleggen op de uitvoering van deze taken in nauwe samenwerking met de overheid en andere in het gezinsbeleid betrokken voorzieningen. Activiteiten als mutualiteit in het kader van het gezondheidsbeleid, als vakbond in het kader van werkloosheid of als zorgkas binnen de Vlaamse Sociale Bescherming zijn uitgesloten. De private uitbetalingsactoren kunnen zich als afzonderlijke rechtspersonen organiseren in een samenwerkingsverband met andere rechtspersonen.

In dat geval moeten de besluitvorming, boekhouding en financiële middelen van de uitbetalingsactor volledig gescheiden gehouden worden van de andere entiteit. Ook samenwerkingsverbanden met een mutualiteit in het kader van het gezondheidsbeleid, met een vakbond in het kader van werkloosheid of met een zorgkas binnen de Vlaamse Sociale Bescherming zijn uitgesloten.

4°

Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel 28 waarin de taken van de private uitbetalingsactoren opgesomd worden.

Art. 28,11° voorziet dat begunstigen (gezinnen) in beginsel vrij kunnen kiezen bij welke uitbetalingsactor zij willen aansluiten. Uitbetalingsactoren mogen aan deze keuze geen voorwaarden koppelen, noch mogen zij andere voordelen koppelen aan de aansluiting. In de schoot van het agentschap zal nader worden geëxpliciteerd wat onder een voordeel kan begrepen worden opdat de uitbetalingsactoren deze afspraken ook effectief kunnen naleven. De nadere modaliteiten van dit keuzerecht zal geregeld worden in het decreet houdende het groeipakket en haar uitvoeringsbesluit(en).

5° en 6°

Om de doelstelling van rationalisatie en schaalgrootte te realiseren, wordt bepaald dat een vergunde private uitbetalingsactor een minimaal aantal dossiers in beheer moet hebben om een vergunning te kunnen bekomen en behouden. Het vooropgestelde aantal weerspiegelt 10 % van het aantal kinddossiers dat momenteel in het federale kinderbijslagsysteem door de vrije kinderbijslagfondsen beheerd wordt. Met een kinddossier wordt bedoeld elk dossier over een kind dat recht geeft op de uitbetaling van een groeipakket.

7°

Om de private uitbetalingsactoren ook statutair te binden aan het maatschappelijk doel van het groeipakket en om de financiële belangen van de overheid te vrijwaren, wordt opgelegd dat het maatschappelijk doel van de uitbetalingsactor en de werkwijze bij stopzetting van de activiteiten als uitbetalingsactor verankerd worden in de statuten van de vergunde uitbetalingsactor.

8° tot 10°

De private uitbetalingsactoren zijn nauw verbonden met het agentschap door hun aanwezigheid in de raad van bestuur en vanuit de opdracht van het agentschap om samen met de private uitbetalingsactoren de uitbetaling vorm te geven en te rationaliseren. Omwille van deze reden moeten fusies of overnames ter goedkeuring voorgelegd worden aan de raad van bestuur van het agentschap, evenals beheersverrichtingen die hun fondsen met 100 % overschrijden of het verwerven of afstand doen van onroerende goederen.

In het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur zal opgenomen worden dat, in voorkomend geval, de betrokken uitbetalingsactor niet kan deelnemen aan de beraadslaging noch de stemming over een dossier waarin hij betrokken is.

11°

De private uitbetalingsactoren organiseren hun werking op dermate wijze dat ze de opdrachten als uitbetalingsactor transparant en met respect voor de principes van een deugdelijke bedrijfsvoering uitvoeren. Dit lid weerspiegelt, naast de deugdelijke bedrijfsvoering (a tot d), hun engagement om continuïteit te voorzien in hun organisatie van de activiteiten (e), ook hun opdrachten in het kader van de rationalisering van de uitbetaling van het groeipakket (f) en de interne controle op hun werking zoals dit mee opgevolgd wordt door het auditcomité van het agentschap (g).

12°

De private uitbetalingsactoren zorgen er voor dat de middelen die verstrekt worden door de overheid traceerbaar zijn.

13° tot 15°

De private uitbetalingsactoren voeren een strikte scheiding door tussen de middelen nodig voor hun werking en de middelen nodig voor het uitbetalen van de toelagen aan de begunstigden en de gezinnen. Deze scheiding kan boekhoudkundig zijn maar moet traceerbaar en verifieerbaar zijn. Het gaat hierbij ook over aangelegde reserves.

16°

Het is mogelijk om een commissaris-revisor met deze bijkomende opdracht te belasten, naast zijn wettelijke opdracht als commissaris-revisor binnen de wetgeving over verenigingen zonder winstoogmerk.

17°

De reserves van de middelen verstrekt door de overheid worden bij stopzetting van de activiteiten opnieuw bestemd aan die overheid. Dit artikel moet samen gelezen worden met artikel 28,7°.

18° en 19°

Deze artikelen behoeven geen verdere commentaar.

Artikel 28

Dit artikel beschrijft de taken die een private uitbetalingsactor minimaal moet uitvoeren. Deze taken slaan terug op de opdrachten van het agentschap en de vergunningsvoorwaarden.

Een aantal specifieke elementen behoeven nog verdere toelichting:

1°

De uitbetalingsactoren engageren zich om gebruik te maken van een gemeenschappelijk ICT-systeem (voor gegevensdeling, fluxen, uitbetaling) dat uitgebouwd wordt als platform, in samenwerking tussen Kind en Gezin en het agentschap.

9°

In het kader van de continuïteit van de organisatie van de activiteiten door de uitbetalingsactoren kan beslist worden om bij moeilijkheden of irregulariteiten een herstelplan op te leggen of een crisismanager aan te duiden. Dit gebeurt in voorkomend geval op kosten van de betrokken uitbetalingsactor.

Artikel 29

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om alle niet in het decreet bepaalde aspecten van de vergunningsprocedure vast te leggen.

Artikel 30

Dit artikel regelt de voorwaarden waaronder een private uitbetalingsactor vrijwillig zijn activiteiten kan stopzetten. Dit artikel moet samen gelezen worden met artikel 29 van het decreet dat de Vlaamse Regering machtigt om de niet in het decreet bepaalde aspecten van de vergunningsprocedure vast te leggen.

Artikel 31 en 32

Artikel 31 bepaalde dat het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin bevoegd is om de regie van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid op te nemen.

In punt 12 van het advies 60.983 /1merkt de Raad op "dat in tegenstelling tot het ontworpen decreet en zijn artikel 2, 5°, het decreet van 30 april 2004 geen omschrijving van het begrip "gezinsbeleid" bevat, waaruit duidelijk blijkt dat zowel het klassieke gezinsbeleid in de zin van artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 als het beleid inzake de gezinsbijslagen, vermeld in artikel 5, § 1, V, van dezelfde bijzondere wet, hiertoe behoren. Omwille van de rechtszekerheid moet de nieuwe begripsomschrijving van "toelagen in het kader van het gezinsbeleid" ook in het decreet van 30 april 2004 worden opgenomen, eventueel aan de hand van een verwijzing naar de nieuwe aan te nemen regeling". Om gevolg te geven aan deze opmerking werd in dit artikel een wijziging opgenomen van artikel 2 van het oprichtingsdecreet van Kind en Gezin waarbij in punt 6 de omschrijving van gezinsbeleid werd opgenomen en in punt 7 de omschrijving van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, en wordt de inhoud van het bestaande artikel 31 verplaatst naar artikel 32 en werden ook de volgende artikelen bijgevolg henummerd.

Artikel 33

Dit artikel bepaalt dat het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin bevoegd is om de regie van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid op te nemen.

Kind en Gezin neemt geen operationele opdrachten op in het kader van de uitbetaling van de toelagen.

Kind en Gezin staat in voor de beleidsontwikkeling inzake het groeipakket en de handhaving ervan. Hieronder vallen: de voorbereiding van de regelgeving, het uitreiken van de vergunningen aan de uitbetalingsactoren, het opzetten van een kwaliteitssysteem, de doorstorting van de middelen voor de uitbetaling van de middelen voor de begunstigen in het kader van het groeipakket aan de publieke en private uitbetalingsactoren en de integratie van het groeipakket in het gezinsbeleid.

Het toezicht op de vergunningsvoorwaarden ter plaatse bij de betrokken actoren in het kader van het groeipakket wordt opgenomen door Zorginspectie.

Kind en Gezin staat, in haar rol als regisseur, in voor de uitbouw van een kadaster van de minimale gegevens voor de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Hierbij hoort ook de uitbouw van een gegevensnetwerk dat de uitwisseling van alle noodzakelijke gegevens in het kader van zo automatisch mogelijke rechtentoekenning en uitbetaling van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, mogelijk maakt.

Artikel 34

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

Artikel 35

Dit artikel wijzigt een aantal bepalingen van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin.

Artikel 36

Dit artikel laat toe dat dit decreet gefaseerd in werking treedt. De Vlaamse overheid neemt de regie en de uitbetaling van het Vlaamse groeipakket over vanaf 1 januari 2019. De voorbereiding van deze overgang gebeurt al in 2017 en 2018. Om deze voorbereiding vlot te laten verlopen, laat dit artikel toe dat het decreet gefaseerd in werking kan treden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN